

Jornada

Museos y colecciones
textiles de la Comunitat
Valenciana

Jornada de homenaje al
velluter Vicente
Enguïdanos Grancha

Museus i col·leccions
tèxtils de la Comunitat
Valenciana

Jornada homenatge al
velluter Vicente
Enguïdanos Grancha

Lunes 4 de abril
Dilluns 4 d'abril

Organizado por / Organitzat per
Dirección General de Cultura y
Patrimonio de la Generalitat Valenciana
Direcció General de Cultura i Patrimoni
de la Generalitat Valenciana

Museo Nacional de Cerámica y
Artes Suntuarias "González Martí"
Museu Nacional de Ceràmica i Arts
Sumptuàries "González Martí"

Organizan / Organitzen

Con la colaboración de / Amb la col·laboració de

Museos y colecciones textiles de la Comunitat Valenciana

Jornada de homenaje al *velluter* Vicente Enguádanos Grancha

Vicente Enguádanos Grancha (1931-2021) ha sido el último representante de la manufactura del terciopelo, testigo vivo del patrimonio cultural inmaterial que atesoraba a través de su conocimiento y de su práctica.

En estas jornadas se le rinde homenaje y se pretende avanzar en el conocimiento del patrimonio histórico textil material de la Comunidad Valenciana conservado en museos monográficos, colecciones que se custodian en museos generalistas —como es el caso de los museos etnológicos y locales—, en instituciones privadas —caso de los ornamentos y tejidos litúrgicos de la Iglesia católica— y en las importantes colecciones particulares que se han creado durante las últimas décadas.

La jornada se plantea el objetivo de conocer las actividades desarrolladas por aquellas personas que trabajan en la preservación del patrimonio textil o de los profesionales que desarrollan sus prácticas en museos, colecciones museísticas, institutos de investigación, universidades, colecciones particulares, etc. Colectivos de los que forman parte técnicos en restauración y conservación, documentalistas, historiadores del arte, especialistas en tecnología textil, investigadores y estudiosos de los ligamentos antiguos y de la indumentaria o la moda, preocupados por el patrimonio textil que se conserva en nuestras tierras, escuchando de primera mano sus proyectos, aspiraciones, problemáticas, etc. La jornada plantea también establecer contactos entre las diferentes personas, entidades e instituciones, públicas o privadas, dedicadas a la salvaguarda y custodia del patrimonio textil con el objetivo de crear una red de relaciones y colaboraciones que potencie el conocimiento y la difusión histórica,

técnica y social de lo que significan todos los procesos textiles.

A todas las piezas de nuestro importante patrimonio textil les afecta una problemática similar. La fragilidad y vulnerabilidad de los textiles, las condiciones ambientales para su correcta conservación preventiva y las necesidades de infraestructuras específicas para un almacenamiento idóneo, son los factores más perentorios que afectan a todos los fondos. Pero hay, además, otras necesidades que deberían abordarse para ampliar y mejorar el conocimiento, la investigación y la divulgación del patrimonio textil: la primera sería una correcta catalogación de todas las piezas históricas de nuestras comarcas, independientemente de la institución que las custodie. Haría falta la necesaria formación de personal técnico especializado en textiles, como los conservadores y documentalistas; y la creación de un corpus léxico compartido que recoja la terminología utilizada históricamente que se actualice y adapte a la normativa adoptada y consensuada por los museos e investigadores textiles en normas internacionales.

La restauración de los textiles, a menudo unida a la conservación preventiva, debe plantearse en relación con la problemática y las necesidades de las propias colecciones museísticas. Igualmente, habría que debatir sobre las condiciones expositivas del patrimonio textil, bien en exposiciones permanentes o temporales, ponderando los aspectos divulgativos, didácticos y de visibilidad, preservando la siempre necesaria correcta manipulación y exhibición de las piezas textiles.

Museus i col·leccions tèxtils de la Comunitat Valenciana

Jornada d'homenatge al velluter Vicente Enguídanos Grancha

Vicente Enguídanos Grancha (1931-2021) ha estat el darrer representant de la manufactura del vellut, testimoni viu del patrimoni cultural immaterial que atresorava a través del seu coneixement i de la seua pràctica. A aquestes jornades se li ret homenatge i es pretén avançar en el coneixement del patrimoni històric tèxtil material de la Comunitat Valenciana conservat a museus monogràfics, col·leccions que es custodien a museus generalistes –com ara és el cas dels museus etnològics i locals, a institucions privades –cas dels ornaments i teixits litúrgics de l'Església catòlica– i a les importants col·leccions privades que s'han creat a les darreres dècades.

La jornada es planteja l'objectiu de conèixer les activitats desenvolupades per aquelles persones que treballen en la preservació del patrimoni tèxtil o de les professions que desenvolupen les seues pràctiques a museus, col·leccions museístiques, instituts d'investigació, universitats, col·leccions particulars, etc. Col·lectius dels que formen part tècnics en restauració i conservació, documentalistes, historiadors de l'art, especialistes en tecnologia tèxtil, investigadors i estudiosos dels lligaments antics i de la indumentària o la moda, preocupats pel patrimoni tèxtil que es conserva a les nostres terres, escoltant de primera mà els seus projectes, aspiracions, problemàtiques, etc. Així com també, establir contactes entre les diferents persones, entitats i institucions, públiques o privades, dedicades a la salvaguarda i custòdia del patrimoni tèxtil amb l'objectiu de crear una xarxa de relacions i col·laboracions que potencien el coneixement i la difusió his-

tòrica, tècnica i social del que signifiquen tots els processos tèxtils.

A totes les peces del nostre important patrimoni tèxtil els afecta una problemàtica similar. La fragilitat i vulnerabilitat dels tèxtils, les condicions ambientals per a la seua correcta conservació preventiva i les necessitats d'infraestructures específiques per al seu emmagatzemament idoni, són els factors més peremptoris que afecten a tots els fons. Però, encara hi ha més, d'altres necessitats que deuriem abordar-se per a ampliar i millorar el coneixement, la investigació i la divulgació del patrimoni tèxtil: la primera seria una correcta catalogació de totes les peces històriques de les nostres comarques, independentment de la institució que les custòdie. Caldria una formació del personal tècnic especialitzat en tèxtils, com ara els conservadors i documentalistes, i la creació d'un corpus lèxic compartit que reculla la terminologia emprada històricament que s'actualitze i adapte a la normativa adoptada i consensuada pels museus i investigadors tèxtils en normes internacionals.

La restauració dels tèxtils, sovint unida a la conservació preventiva, cal plantejar-la en relació amb la problemàtica i les necessitats de les pròpies col·leccions museístiques. Igualment, caldria debatre sobre les condicions expositives del patrimoni tèxtil, bé en exposicions permanents o temporals, ponderant els aspectes divulgatius, didàctics i de visibilitat, preservant la sempre necessària correcta manipulació i exhibició de les peces tèxtils.

Programa

Lunes 4 de abril

Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias “González Martí”

9:00 h

Inauguración a cargo de:

Jaume Coll Conesa. Director, Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias “González Martí”, València

Josep Manuel Sabater. Coleccionista e historiador de textiles antiguos

Adoración de Rufino Ramón. Jefa del Servicio de Museos y Patrimonio Mueble de la Generalitat Valenciana

9:30 h

Pilar Espona. Fundadora Asociación de Amigos del Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias “González Martí”. Comisaria del proyecto «La Ruta de la Seda en el Museo»
En memoria de Vicente Enguídanos maestro velluter

10:00 h

Vicente Genovés. Presidente del Colegio del Arte Mayor de la Seda, València
María Luisa Llorens. Colegio del Arte Mayor de la Seda, València
Vicente Enguídanos y el Museo de la Seda de València

10:40 h

Mercè Fernández. IVCR+i Institut Valencià de Conservació, Restauració i Investigació, Generalitat Valenciana
María José Cordón. IVCR+i Institut Valencià de Conservació, Restauració i Investigació, Generalitat Valenciana
Conservación preventiva y restauración alrededor de la seda

11:20 h

Pausa café

11:50 h

Eva Montesinos Ferrandis
Sofía Vicente Palomino
Dolores Julia Yusá Marco
Instituto Universitario de Restauración del Patrimonio, Universitat Politècnica de València.
20 años de investigación en el ámbito textil: la seda y sus problemáticas de conservación

12:30 h.

Marta Berlanga Micó. Fundació Museu del Tèxtil de la Comunitat Valenciana, Ontinyent
Colección y fondo museográfico

13:10 h

Josep Burriel. Coordinador de Espais Museogràfics de Moncada
La Fàbrica de la Seda de Moncada, un projecte museogràfic singular

14:00 h

Pausa almuerzo

16:00 h. Comunicaciones invitadas

Jaume Coll Conesa. Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias “González Martí”, València
Introducción a las colecciones textiles del Museo Nacional de Cerámica

16:20 h

Pilar Payá. L'ETNO, Museu Valencià d'Etnologia, Diputació de València
Un museo de indumentaria dentro de L'ETNO

16:40 h

Javier García. Director Casa-Museo Benlliure, València
Vistiendo cuadros. Génesis de la colección textil de un pintor del siglo XIX

17:00 h

Daniel Benito. Director Museo del Patriarca del Real Colegio Seminario de Corpus Christi
Indumentaria litúrgica del Colegio del Corpus Christi

17:20 h

José Ángel Jesús María. Ayuntamiento de Requena
Colecciones textiles del Museo Municipal de Requena

17:40 h

Pausa café

18:00 h. Mesa redonda

La conservación de las colecciones textiles

19:00 h. Conferencia de clausura.

Josep Manuel Sabater. Coleccionista e historiador de textiles antiguos
Las aportaciones de Vicent Enguídanos al patrimoni tèxtil valencià

Programa

Dilluns 4 d'abril

Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries "González Martí"

9:00 h

Inauguració a càrrec de:

Jaume Coll Conesa. Director, Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries "González Martí", València

Josep Manuel Sabater. Col·leccionista i historiador de tèxtils antics

Adoración de Rufino Ramón. Cap de Museus i Patrimoni Moble de la Generalitat Valenciana

9:30 h

Pilar Espona. Fundadora Associació d'Amics del Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries "González Martí". Comissària del projecte «La Ruta de la Seda en el Museu»

En memòria de Vicente Enguídanos mestre velluter

10:00 h

Vicente Genovés. President del Col·legi de l'Art Major de la Seda, València

María Luisa Llorens. Col·legi de l'Art Major de la Seda, València

Vicente Enguídanos i el Museu de la Seda de València

10:40 h

Mercè Fernández. IVCR+i Institut Valencià de Conservació, Restauració i Investigació, Generalitat Valenciana

María José Córdón. IVCR+i Institut Valencià de Conservació, Restauració i Investigació, Generalitat Valenciana

Conservació preventiva i restauració al voltant de la seda

11:20 h

Pausa cafè

11:50 h

Eva Montesinos Ferrandis

Sofía Vicente Palomino

Dolores Julia Yusá Marco

Institut Universitari de Restauració del Patrimoni, Universitat Politècnica de València.

20 anys de recerca en l'àmbit tèxtil: la seda i les seves problemàtiques de conservació

12:30 h.

Marta Berlanga Micó. Fundació Museu del Tèxtil de la Comunitat Valenciana, Ontinyent
Col·lecció i fons museogràfic

13:10 h

Josep Burriel. Coordinador d'Espais Museogràfics de Moncada

La Fàbrica de la Seda de Moncada, un projecte museogràfic singular

14:00 h

Pausa esmorzar

16:00 h. Comunicacions convidades

Jaume Coll Conesa. Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries "González Martí", València
Introducció a les col·leccions tèxtils del Museu Nacional de Ceràmica

16:20 h

Pilar Payá. L'ETNO, Museu Valencià d'Etnologia, Diputació de València

Un museu d'indumentària dins de L'ETNO

16:40 h

Javier García. Director Casa-Museu Benlliure, València

Vestint quadres. Gènesi de la col·lecció tèxtil d'un pintor del segle XIX

17:00 h

Daniel Benito. Director Museu del Patriarca del Reial Col·legi Seminari de Corpus Christi.

Indumentària litúrgica del Col·legi del Corpus Christi

17:20 h

José Ángel Jesús María. Ajuntament de Requena

Col·leccions tèxtils del Museu Municipal de Requena

17:40 h

Pausa cafè

18:00 h. Taula rodona

La conservació de les col·leccions tèxtils.

19:00 h. Conferència de cloenda

Josep Manuel Sabater. Col·leccionista i historiador de tèxtils antics

Les aportacions de Vicent Enguídanos al patrimoni tèxtil valencià.

Inscripciones

Presencial

Inscripción gratuita.

Aforo limitado.

Inscripciones del 9 al 31 de marzo o hasta completar aforo completando el formulario de inscripción presencial disponible en la [página web del Museo Nacional de Cerámica](#) y enviándolo a:
reservas.mceramica@cultura.gob.es

Virtual

Inscripción gratuita.

Inscripciones del 9 al 31 de marzo completando el [formulario de inscripción](#).

Inscripcions

Presencial

Inscripció gratuïta.

Aforament limitat.

Inscripcions del 9 al 31 de març o fins a completar aforament emplenant el formulari d'inscripció presencial disponible a la [pàgina web del Museo Nacional de Cerámica](#) i enviant-lo a:
reservas.mceramica@cultura.gob.es

Virtual

Inscripció gratuïta.

Inscripcions del 9 al 31 de març emplenant el [formulari d'inscripció](#).

Con la colaboración de / Amb la col·laboració de

Imagen de portada: Tejido de la Sala Japonesa del
Palacio del Marqués de Dos Aguas

Diseño: Lon Noguera

València, 1867

Imatge de portada: Teixit de la Sala Japonesa del
Palau del Marqués de Dosaigües

Disseny: Lon Noguera

València, 1867

Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias “González Martí”

Museu Nacional de Ceràmica i Arts Sumptuàries “González Martí”

c/ Poeta Querol, 2 · 46002 València

+34 96 351 63 92

informacion.mceramica@cultura.gob.es

www.culturaydeporte.gob.es/mnceramica

